

G D H

สำคัญกว่า GDP

เรื่องเศรษฐกิจเห็นจะต้องว่ากันอย่างแรง ถ้าจะทำอะไรให้แรงที่สุดก็ต้องพูดถึงทิว เพราะทิวกำหนดสิ่งที่ตามมาทั้งหมด

ถ้าทิวเป็นมิจนาทิวเสียแล้ว สิ่งที่มาคือ มิจนปฏิบัติ อันนำไปสู่ความฉิบหายถาวรเดียว แต่ถ้าเริ่มต้นเป็นสัมมาทิว สิ่งที่มาคือสัมมาปฏิบัติ อันนำไปสู่ความเจริญ

ในมรรคมงคล ๘ องค์ที่หนึ่ง ท่านจึงเริ่มที่สัมมาทิวเสมอ แนวคิดเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันเป็นมิจนาทิว

เพราะเป็นเศรษฐกิจที่เอาเงินเป็นตัวตั้ง อันเป็นการคิดแบบแยกส่วน เพื่อให้ได้เงินมากๆ ขอมที่จะบีบคั้น เบียดเบียน หรือทำลายสิ่งอื่นๆ เพื่อเก็บให้เป็นเงิน ไม่ว่าจะเป็นการทำลายสุขภาพ ทำลายจิตใจ ทำลายครอบครัว ทำลายชุมชน ทำลายวัฒนธรรม ทำลายสิ่งแวดล้อม เอาเปรียบคนอื่น เอาเปรียบชาติอื่น อย่างไม่รู้ไม่สำคัญ เพราะสำคัญที่เงิน

ในลักษณะอย่างนี้ เงินก็คือโลภจริต โลกที่ขับเคลื่อนโดยโลภจริตจึงเต็มไปด้วยความขัดแย้งและการทำลาย จนเหนื่อยและเครียดกันไปหมดทั้งโลก ทุกวันนี้มนุษย์ทำงานหนักมากเกินไป เหนื่อย วิตกกังวล เพราะชีวิตไม่แน่นอน เศรษฐกิจพยากรณ์ไม่ได้ วูบวาบง่าย ประชาทของมนุษย์ทนไม่ได้กับสภาวะเครียดขนาดนี้ จึงเป็นโรคจิต โรคประสาท ฆ่าตัวตาย ทำร้ายผู้อื่น ตัดยาเสพติด

เพราะเข้าไปสู่ความรุนแรงต่างๆ ทั้งนี้ เพราะการเห็นผิดหรือมิจฉาทิฐิที่พัฒนา โดยเอาเงินเป็นตัวตั้ง

เศรษฐกิจที่เอาเงินเป็นตัวตั้งแบบแยกส่วนเป็นเศรษฐกิจที่ยังไม่พัฒนา เงินควรจะเป็นเครื่องมือที่ทำให้มนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ กันด้วยดี ไม่ใช่เป็นปัจจัยแห่งความวิกฤติเยี่ยงในปัจจุบัน โลกต้องคิดค้นเรื่อง เงินเสียใหม่ ให้เงินเป็นปัจจัยส่งเสริมความดี

ในอนาคตเมื่อมนุษย์ฉลาดมากขึ้น และพัฒนาระบบเศรษฐกิจและระบบ เงินที่ถูกต้อง เมื่อหันมามองแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจที่ใช้กันในยุคสมัยนี้ จะเกิด ความสลดสังเวชใจยิ่งนัก

ถ้าจะเปลี่ยนวิถีเกี่ยวกับการพัฒนาต้องเปลี่ยนเครื่องชี้วัดการพัฒนา

ต้องเข้าใจสัจธรรมตรงที่ว่า “ถ้าวัดอย่างไร พฤติกรรมจะเป็น อย่างนั้น” หลักนี้เป็นความจริงทั้งสำหรับสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต

ในการศึกษา วิธีสอบเป็นอย่างไร นักเรียนจะมีพฤติกรรมไปตามนั้น เช่น การสอบเข้ามหาวิทยาลัยเน้นที่การทดสอบความจำ การเรียนของนักเรียนทั้ง ประเทศก็พุ่งไปที่การท่องจำ ทำให้คิดไม่เป็น ทำอะไรไม่เป็น

อิเล็กทรอนิกส์ธรรมชาติเป็นได้ทั้งวัตถุคืออนุภาคหรือพลังงาน ได้แก่การ เป็นคลื่น ในขณะที่เดียวกัน ถ้าเครื่องวัดวัดความเป็นอนุภาคมักจะทำตัวเป็น อนุภาค ถ้าเครื่องวัดวัดความเป็นคลื่นมักจะทำตัวเป็นคลื่น

การวัดกำหนดพฤติกรรม

ขณะนี้วัดความเจริญกันด้วยเงิน มนุษย์ก็มีพฤติกรรมทำเงิน(แบบแยก ส่วน) GDP(Gross Domestic Product) หรือรายได้ประชาชาติ คือเครื่องชี้วัด ความจำเรื้อทางเศรษฐกิจ แต่ละประเทศก็จะวัดกันด้วย GDP

ถ้าจะเปลี่ยนวิถีการพัฒนากันแล้วก็ควรเปลี่ยนเครื่องชี้วัดกันเสียใหม่

GDH สำคัญกว่า GDP

H หมายถึง Happiness หรือความสุข

เราสามารถตีความคำว่า ความสุขได้เชื่อมโยงครอบคลุมมากกว่าP หรือ การผลิตเท่านั้น เช่น หมายถึงการมีความเอื้ออาทรต่อกัน มีครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง มีวัฒนธรรม มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีเศรษฐกิจพอเพียง

สิ่งเหล่านี้สามารถนำมาสร้างเครื่องชี้วัดได้ อาจเรียกว่า

ดัชนีวัดความสุขแบบไทย

เคยมีคนอเมริกันที่มาเที่ยวเมืองไทยแล้วก็บ่นว่ารถติด มีคนถามว่า แล้วทำไมยังมาทุกปีๆ เขาตอบว่า “เพราะคนไทยเป็นคนมีความสุข”

คนไทยเคยเป็นคนมีความสุข จนเขาเรียกกันว่า “ยิ้มสยาม” คนต้องการเห็นคนมีความสุขเพราะทำให้เขามีความสุขไปด้วย ความสุขขึ้นกับวิธีมองโลก และชีวิต ไม่ได้ขึ้นกับเงินอย่างเดียว

ถ้าจะแข่งกันโดยใช้ GDP เราไม่มีทางเอาชนะอเมริกันเพราะ เศรษฐกิจเขาใหญ่มาก ของใหญ่จะดูคของเล็ก จีนเราไปเล่นในเกมที่เขาวางไว้ เราต้องฉิบหายขาดตัวหมด

การผูกกันถึงเรื่องความสุขก็ไม่แน่ คนไทยอาจมีมากกว่าคนอเมริกัน หรือทำให้มีมากกว่าคนอเมริกันได้ เพราะถ้าความสุขวัดกันที่

- การมีความเอื้ออาทรต่อกัน
- การมีครอบครัวอบอุ่น
- การมีชุมชนเข้มแข็ง
- การมีวัฒนธรรม
- การมีสิ่งแวดล้อมที่ดี
- การมีเศรษฐกิจพอเพียง

เราสามารถสร้างสิ่งเหล่านี้ให้มากกว่าคนอเมริกันได้ และเป็นตัวอย่างช่วยให้คนอเมริกันมีความสุขมากขึ้นได้

ฉะนั้น เมื่อพูดถึงเศรษฐกิจพื้นฐานก็ดี หรือเศรษฐกิจพอเพียงก็ดี ไม่ได้หมายถึงเศรษฐกิจที่คิดเป็นตัวเงินเท่านั้น แต่หมายถึงเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับจิต

ใจ กับครอบครัว กับชุมชน กับวัฒนธรรม กับสิ่งแวดล้อม เป็นเศรษฐกิจบูรณาการ หรือเศรษฐกิจสมดุล หรือเศรษฐกิจศีลธรรม

ความสมดุลป้องกันสภาวะวิกฤติ

การเสียสมดุลนำไปสู่วิกฤติการณ์

เศรษฐกิจพื้นฐาน เป็นเศรษฐกิจของคนทั้งหมด ไม่ใช่เพื่อความร่ำรวยของคนส่วนน้อยที่เมื่อคนส่วนน้อยไม่ถูกต้อง พาให้เจ๊งทั้ง ประเทศ เศรษฐกิจพื้นฐานทำให้พื้นฐานหรือรากฐานแข็งแรงทั้งหมดจะสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

เศรษฐกิจพื้นฐาน เน้นที่ความเข้มแข็งของสังคม

สังคมเข้มแข็งทำให้เศรษฐกิจดี การเมืองดี และศีลธรรมดี

สังคมเข้มแข็งเกิดจากการรวมตัวของประชาชนรูปต่าง ๆ จะเรียกว่า กลุ่ม ชมรม มูลนิธิ สมาคม สหกรณ์ ชุมชน หรือประชาคมก็ตาม ในที่นี้ใช้คำรวมๆ ว่า **ชุมชน**

ชุมชนเข้มแข็งสามารถจัดการเรื่องต่างๆ ด้วยตัวเองได้มากที่สุด ทั้งเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เรื่องสังคม วัฒนธรรม การศึกษา การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การสาธารณสุข

ชุมชนสามารถทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจพื้นฐานได้มากมาย ทั้งเกษตร ผสมผสาน ศิลปหัตถกรรม อุตสาหกรรมชุมชน ธุรกิจและบริการ

เกษตรผสมผสาน การเปลี่ยนจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ปลูกข้าวอย่างเดียว ปลูกอ้อยอย่างเดียว ปลูกมันสำปะหลังอย่างเดียว ซึ่งทำลายสิ่งแวดล้อม และทำให้เกษตรกรขาดทุนเป็นหนี้เป็นสิน มาเป็นทำหลายอย่างผสมผสาน ทั้งปลูกข้าว ปลูกผัก ปลูกผลไม้ ปลูกไม้ยืนต้น ปลูกสมุนไพร เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ ทำให้ทุกคนมีอาหารกินอิ่ม เหลือขาย หลุดหนี้ มีเงินออม มีต้นไม้เกิดขึ้นในพื้นที่มากมาย ซึ่งเป็นประโยชน์ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ เกษตรกรยังแก่ยิ่ง

สบาย เพราะต้นไม้โตมากขึ้นและเพิ่มจำนวนมากขึ้นเหมือนมีเงินฝากธนาคาร
ออกดอกตลอดเวลา

สมุนไพรและอาหารไทย นอกจากกินใช้เอง อันเป็นการประหยัด
แล้ว ยังสามารถส่งออกผลไม้ไทยเป็นผลไม้ที่ดีที่สุดในโลก ควรส่งออกให้เรา
ได้ดอลลาร์ สร้างอาชีพและสร้างสิ่งแวดล้อมให้คนไทย ควรทำอินสแตนต์ดื่ม
ยา(นำไปใช้ได้ทันที) ที่มีการทำหีบห่อและคุณภาพดี ส่งไปขายทั่วโลก นี่คือการ
เชื่อมต่ออุตสาหกรรมและธุรกิจการส่งออกเข้ากับเรื่องของชุมชน

ชุมชนสามารถรวมตัวกันตั้งบริษัทชุมชนทำธุรกิจ เช่น ตั้งปั้มน้ำมัน ขาย
อาหาร ขายอาหารปลอดสารเคมี ขายอาหารแปรรูป ขายสมุนไพร ขายเครื่อง
หัตถกรรม และข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ผลิตโดยชุมชน จัดการท่องเที่ยวชม
ชน

ทุกตำบลสามารถตั้งศูนย์การแพทย์
แผนไทยของชุมชนโดยเริ่มต้นทำ ๓ อย่างคือ ให้บริการการนวดแผนไทย
ประคบด้วยสมุนไพร ขายยาสมุนไพร ที่พิสูจน์แล้วว่ามีประโยชน์ประมาณ ๖๐
ชนิด

ทุกหมู่บ้านหรือตำบลควรมีกองทุนชุมชน หรือธนาคารหมู่บ้าน ซึ่งเป็น
กลไกการออมเงินและการมีเงินให้ชาวบ้านกู้ไปลงทุนในอาชีพ รวมทั้งเป็นสวัสดิ
การชุมชน การมีกองทุนชุมชนทำให้ชุมชนเข้มแข็งและมีความสุขขึ้นมาก

เหล่านี้เป็นเพียงการฉายหนังตัวอย่างเรื่องเศรษฐกิจพื้นฐานหรือเศรษฐกิจ
พอเพียงหรือเศรษฐกิจชุมชน ขอรับประกันด้วยการศึกษาเรื่องนี้มากกว่า ๒๐ ปีว่า
ประเทศไทยสามารถจัดการความยากจนของคนไทยทั้งประเทศได้ พร้อมๆ กับส่ง
เสริมให้ครอบครัวคือพ่อ แม่ ลูกได้อยู่ด้วยกันด้วยความอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง
สุขภาพดี มีวัฒนธรรม อนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆกัน เป็นพื้น
ฐานเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาความดีหรือจิตวิญญาณให้สูงยิ่ง ๆ ขึ้น

นี่คือการพัฒนาที่แท้จริง

การพัฒนาไม่ได้แปลว่ามีเงินมากขึ้น ๆ ๆ

แต่หมายถึงการพัฒนาความดีหรือจิตวิญญาณ (spiritual development) ให้สูงขึ้น ๆ

ความดีหรือมิติทางจิตวิญญาณเป็นธรรมชาติของมนุษย์เท่านั้น ซึ่งกลายไปผิดทางในช่วง ๓๐๐-๔๐๐ ปีที่ผ่านมา เมื่อความเป็นมนุษย์ตกต่ำ มนุษย์ก็เครียดและเพี้ยนหมดทั้งโลก

ฉะนั้น **วิถีทางการพัฒนาไทย** ไม่ใช่ไล่ตามฝรั่งให้ทัน

เพราะการพัฒนาแบบฝรั่งตั้งอยู่บนนิจฉาทิฐิที่เอาเงินเป็นใหญ่

วิถีทางการพัฒนาไทย ต้องก้าวล้ำนำโลก โดยตั้งอยู่บนสัมมาทิฐิ เอาความดีเป็นตัวตั้งโดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงของเศรษฐกิจ จิตใจ ครอบครัว ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมพร้อมกันไป อันเป็นรากฐานของ **ความสุขแบบไทย** ที่สามารถสร้างดัชนีชี้วัดได้

นี่แหละจึงกล่าวว่า **GDH** สำคัญกว่า GDP

ในอนาคตโลกทั้งโลก จะหันมาใช้ GDH แทน GDP เพราะการใช้ GDP ทำให้โลกเครียดทั้งโลก จนประสาทของมนุษย์ทนไม่ไหว

วิถีทางการพัฒนาไทย หรืออาจเรียกว่า **วิถีทางการพัฒนาไท** คือการพัฒนาเพื่อความเป็นอิสระหรือเพื่อการหลุดพ้น หลุดพ้นจากการเป็นทาสทางความคิด และหลุดพ้นจากความบีบคั้นด้วยประการทั้งปวง

สิ่งที่กล่าวมานี้มีคุณค่าอยู่ในศาสนาธรรม ขอให้ศาสนิกในศาสนาต่าง ๆ หันกลับไปศึกษาคุณค่าในศาสนาแห่งตนๆ ให้ลึกซึ้งและนำมาเป็นฐานในการแก้วิกฤติทางเศรษฐกิจเถิด อย่าหลงเดินตามเกมของผู้มีทุนใหญ่เลย เพราะของใหญ่ย่อมจะดูขงเล็ก จนสิ้นเนื้อประดาตัวอย่างที่เห็นๆ ศาสนาธรรมมีคุณค่าครอบคลุมและสูงส่งกว่าชนธรรมมากนัก

เรามีเงินน้อย ไม่ได้แปลว่าเราไม่มีอะไร

เรามีคน เรามีคุณค่าความเป็นคน เรามีใจที่เอื้ออาทรต่อกันได้ เรามีสมอง
ที่สามารถเรียนรู้ได้ เรามีศาสนาที่เป็ระบบปัญญาอันยิ่ง

เหล่านี้มีศักดิ์ศรี และมีคุณค่ายิ่งกว่าเงินมากนัก

เราไม่สิ้นไร้ไม้ตอก และไม่จนตรอก

ขอให้เรา **สลัดความเป็นทาสไปสู่ความเป็นไท** หลุดพ้นจากการครอบงำ
ด้วยการถูกทำให้คิดแบบเดิม ๆ ไปสู่การคิดอย่างมีอิสระอย่างมีศักดิ์ศรีของ
ความเป็นคน **คิดวิถีทางการพัฒนาไทย** อันส่งเสริมคุณค่าความเป็นมนุษย์มาก
กว่าระบบเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน

มัจฉาทิฐินำไปสู่ความหายนะ

สัมมาทิฐินำไปสู่ความเจริญ